

1. Aşağıdaki STATA komutlarından YEDİ (7) tanesinin hangi işlevi yerine getirdikleri hakkında bilgi veriniz. (15p)

- Reg büyüme bütçe açığı
- Cor büyüme ihracat
- Drop büyüme<%3 | kıta==Avrupa
- Save büyüme_data
- Tab büyüme ithalat
- Sum net_ihracat
- Gen top_gelir=aile_halkı_sayısı*kardeş_geliri
- Count büyüme>%5 & para_birimi==dolar
- Label define kıta 1 "Avrupa" 2 "Amerika"
- List in 9/11

2. T testi ve Çapraz tablo STATA çıktıları aşağıda yer almaktadır. (20p). FO_Duzey= Finansal okuryazarlık Düzeyi; Bolum 1= İşletme, 2=İktisat 3=Maliye, 4= Kamu Y., Cinsiyet 1=Erkek, 2=Kadın, Finans_dersi; 1=Aldım, 2=Almadım)

a. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız.(5p)

```
. ttest FO_Duzey==58 if bolum==2 &cinsiyet==2
```

One-sample t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]
FO_Duzey	68	55.30882	1.653907	13.63846	52.00761 58.61003

```
mean = mean(FO_Duzey)          t = -1.6272
Ho: mean = 58                  degrees of freedom = 67
Ha: mean < 58                  Pr(T < t) = 0.0542
Ha: mean != 58                 Pr(|T| > |t|) = 0.1084
Ha: mean > 58                  Pr(T > t) = 0.9458
```

b. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız. (5p)

```
. ttest FO_Duzey if bolum==4, by ( finans_dersi)
```

Two-sample t test with equal variances

Group	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]
1	46	48.28087	2.287423	15.51406	43.66373 52.86798
2	40	48.575	2.183237	13.808	44.15899 52.99101
combined	86	48.40698	1.580889	14.66037	45.26379 51.55017
diff		-.3141304	3.188086		-6.65399 6.025729

```
diff = mean(1) - mean(2)          t = -0.0985
Ho: diff = 0                      degrees of freedom = 84
Ha: diff < 0                      Pr(T < t) = 0.4609
Ha: diff != 0                     Pr(|T| > |t|) = 0.9217
Ha: diff > 0                       Pr(T > t) = 0.5391
```

c. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız. Ki kare testi sonucuna göre yorumlarınız. (10p)

```
. tab finans_dersi anne_egitim cell chi2 column row
```

Finans_dersi	Anne_Egitim					Total
	Ilkokul	Orta okul	Lise	Lisans	Yüksek Li	
Aldım	190	35	28	17	1	271
	70.11	12.92	10.33	6.27	0.37	100.00
	70.11	68.83	60.87	89.47	33.33	68.49
Almadım	81	18	18	2	2	119
	68.07	13.45	15.13	1.68	1.68	100.00
	28.89	31.37	39.13	10.53	68.87	30.51
Total	271	51	46	19	3	380
	69.49	13.08	11.79	4.87	0.77	100.00
	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	69.49	13.08	11.79	4.87	0.77	100.00

Pearson chi2(4) = 7.1078 Pr = 0.130

1. Yuvarlak içindeki rakamın ifade ettiği durumu yazınız (1,68).

2. Finans dersi alanların yüzde kaçının annesi lisans mezunudur?

3. Annesi ortaokul mezunu olup Finans dersi almayanların yüzdesi nedir?

3. $Y_i = \alpha + \Phi X_i + u_i$ fonksiyonuna göre, Sıradan En Küçük Kareler (SEKK) yöntemini kullanarak sabit terim (α) ve bağımsız değişken parametrisi (Φ) formüllerini bulunuz.(15p)

4. Aşağıdaki sorulardan sadece İKİ (2) tanesini cevaplayınız. Cevapladığınız sorunun numarasını yuvarlak içine alınız (10+10p).
- SEKK tahmin edicilerinin özelliklerini yazınız.
  - Ekonometrik model adımlarını yazıp kısaca açıklayınız
  - SEKK yöntemindeki varsayımları yazınız
  - Beşinci soruda Y değişkenleri 10 ile, X değişkenlerini 1/5 ile çarparsak, yeni bulduğunuz β_1 , ve β_2 değerleri nasıl değişir (veya değişmez)? Formülleri üzerinden gösteriniz.(+3 Bonus)
5. Üçüncü soruda elde edilen α ve Φ_i formüllerinden yararlanarak tabloda yer alan Y bağımlı değişken ve X bağımsız değişkenlerini kullanarak elde edilecek α ve Φ_i değerlerini hesaplayınız. **Y değişkeninin üçüncü gözlemi** olarak okul numaranızın son iki rakamını kullanınız. Hesaplamalarda virgülden sonra sadece iki rakam kullanınız. (15p).

Gözlem	Y	X	xi	yi	xi^2	yixi	YiXi	Xi^2
1	14	12	-21.8		475		168	144
2		32	-1.8		3			1024
3	32	36	2.2		5		1152	1296
4	45	41	7.2		52		1845	1681
5	54	48	14.2		202		2592	2304
Topla		169.00	0.00	0.0	736.80			6449
Ort		33.80						

6. Aşağıda tek değişkenli regresyon analizinin STATA çıktısı yer almaktadır. **gelir**: kişi **haftalık** geliri (TL), **yiyecek_harcama**: Kişinin **haftalık** yiyecek harcaması (TL). Regresyon denklemini, R^2 , sabit terim, ve harcama değişkeninin katsayılarına yorum yapınız. **Aylık** Gelir 10.000TL olduğunda, aylık yiyecek harcaması ortalama kaç TL olması beklenir? (20p)

. reg yiyecek_harcama gelir

Source	SS	df	MS	Number of obs =
Model	145156.307	1	145156.307	55
Residual	235469.22	53	4442.81547	F(1, 53) = 32.67
Total	380625.527	54	7048.62088	Prob > F = 0.0000
				R-squared = 0.3814
				Adj R-squared = 0.3697
				Root MSE = 66.654

yiyecek_ha-a	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]
gelir	.4463404	.0780868	5.72	0.000	.2897182 .6029627
_cons	87.60859	50.70322	1.73	0.090	-14.08919 189.3064

1. Aşağıdaki STATA komutlarından YEDİ (7) tanesinin hangi işlevi yerine getirdikleri hakkında bilgi veriniz. (15p)

- Drop büyüme<%3 | kıta==Avrupa
- Label define kıta 1 "Avrupa" 2 "Amerika"
- Sum net_ihracat
- Gen top_gelir=aile_halkı_sayısı*kardeş_geliri
- Cor büyüme ihracat
- Save büyüme_data
- Tab büyüme ithalat
- Reg büyüme bütçe_açığı
- Count büyüme>%5 & para_birimi==dolar
- List in 9/11

2. T testi ve Çapraz tablo STATA çıktıları aşağıda yer almaktadır. (20p). FO_Duzey= Finansal okuryazarlık Düzeyi; Bolum 1= İşletme, 2=İktisat 3=Maliye, 4= Kamu Y., Cinsiyet 1=Erkek, 2=Kadın, Finans_dersi; 1=Aldım, 2=Almadım)

a. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız. (5p)

. ttest FO_Duzey if bolum==4, by (finans_dersi)

Two-sample t test with equal variances

Group	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]
1	46	48.28087	2.287423	15.51406	43.65376 52.88798
2	40	48.575	2.183237	13.806	44.15899 52.99101
combined	86	48.40698	1.580889	14.66037	45.26379 51.55017
diff		-.3141304	3.188086		-6.65399 6.025729

diff = mean(1) - mean(2) t = -0.0985
 Ho: diff = 0 degrees of freedom = 84
 Ha: diff < 0 Pr(T < t) = 0.4809
 Ha: diff = 0 Pr(|T| > |t|) = 0.9217
 Ha: diff > 0 Pr(T > t) = 0.5891

b. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız. (5p)

. ttest FO_Duzey==58 if bolum==2 & cinsiyet==2

One-sample t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]
FO_Duzey	68	55.30882	1.653907	13.63846	52.00761 58.61003

mean = mean(FO_Duzey) t = -1.6272
 Ho: mean = 58 degrees of freedom = 67
 Ha: mean < 58 Pr(T < t) = 0.0542
 Ha: mean = 58 Pr(|T| > |t|) = 0.1084
 Ha: mean > 58 Pr(T > t) = 0.9458

c. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız. Ki kare testi sonucuna göre yorumlarınız. (10p)

. tab finans_dersi anne_egitim, cell chi2 column row

Finans_dersi	İlkokul	Orta okul	Anne_Eğitim Lise	Lisans	Yüksek Li	Total
Aldım	190 70.11 70.11 48.72	35 12.92 68.63 8.97	26 10.33 60.87 7.18	17 6.27 89.47 4.36	1 0.37 33.33 0.28	271 100.00 69.49
Almadım	81 88.07 28.89 20.77	16 13.45 31.87 4.10	18 18.13 39.13 4.82	2 1.88 10.33 0.51	2 1.88 68.87 0.51	119 100.00 30.51
Total	271 89.49 100.00 69.49	51 13.08 100.00 13.08	46 11.79 100.00 11.79	19 4.87 100.00 4.87	3 0.77 100.00 0.77	390 100.00 100.00 100.00

Pearson chi2(4) = 7.1078 Pr = 0.130

1. Yuvarlak içindeki rakamın ifade ettiği durumu yazınız (10,33).

2. Finans dersi alanların yüzde kaçının annesi lisans mezunudur?

3. Annesi ortaokul mezunu Finans dersi almayanların yüzdesi nedir?

3. $Y_i = \alpha + \Phi X_i + u_i$ fonksiyonuna göre, Sıradan En Küçük Kareler (SEKK) yöntemini kullanarak sabit terim (α) ve bağımsız değişken parametrisi (Φ) formüllerini bulunuz. (15p)

4. Aşağıdaki sorulardan sadece İKİ (2) tanesini cevaplayınız. Cevapladığınız sorunun numarasını yuvarlak içine alınız (10+10p).

a. SEKK tahmin edicilerinin özelliklerini yazınız.

b. Ekonometrik model adımlarını yazıp kısaca açıklayınız

c. SEKK yöntemindeki varsayımları yazınız

d. Beşinci soruda Y değişkenleri 1/5 ile, X değişkenlerini 10 ile çarparsak, yeni bulduğunuz β_1 , ve β_2 değerleri nasıl değişir (veya değişmez)? Formülleri üzerinden gösteriniz.(+3 Bonus)

5. Üçüncü soruda elde edilen α ve Φ_i formüllerinden yararlanarak tabloda yer alan Y bağımlı değişken ve X bağımsız değişkenlerini kullanarak elde edilecek α ve Φ_i değerlerini hesaplayınız. **Y değişkeninin üçüncü gözlemi olarak okul numaranızın son iki rakamını kullanınız.** Hesaplamalarda virgülden sonra sadece iki rakam kullanınız. (15p).

Gözlem	Y	X	xi	yi	xi^2	yixi	YiXi	Xi^2
1	14	12	-21.8		475		168	144
2		32	-1.8		3			1024
3	32	36	2.2		5		1152	1296
4	45	41	7.2		52		1845	1681
5	54	48	14.2		202		2592	2304
Topla		169.00	0.00	0.0	736.80			6449
Ort		33.80						

6. Aşağıda tek değişkenli regresyon analizinin STATA çıktısı verilmektedir. **gelir**: kişi haftalık geliri (TL), **sağlık_harcama**: Kişinin haftalık sağlık harcaması (TL) . **Regresyon denklemi**, R^2 , sabit terim, ve **harcama değişkeninin katsayılarına** yorum yapınız. **Aylık Gelir 5.000TL olduğunda, aylık sağlık harcaması ortalama kaç TL olması beklenir?** (20p)

. reg sağlık_harcama gelir

Source	SS	df	MS	Number of obs =	55
Model	6558.87999	1	6558.87999	F(1, 53) =	7.19
Residual	48317.12	53	911.643774	Prob > F =	0.0097
Total	54876	54	1016.22222	R-squared =	0.1195
				Adj R-squared =	0.1029
				Root MSE =	30.193

sağlık_har-a	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]
gelir	.0948775	.0353721	2.68	0.010	.02393 .1658249
_cons	84.36984	22.96778	3.67	0.001	38.30231 130.4374

1. Aşağıdaki STATA komutlarından YEDİ (7) tanesinin hangi işlevi yerine getirdikleri hakkında bilgi veriniz. (15p)

- Save büyüme_data
- Label define kıta 1 "Avrupa" 2 "Amerika"
- Count büyüme>%5 & para_birimi==dolar
- Cor büyüme ihracat
- Tab büyüme ithalat
- Sum net_ihracat
- Gen top_gelir=aile_halkı_sayısı*kardeş_geliri
- List in 9/11
- Drop büyüme<%3 | kıta==Avrupa
- Reg büyüme bütçe_açığı

2. T testi ve Çapraz tablo STATA çıktıları aşağıda yer almaktadır. (20p). FO_Duzey= Finansal okuryazarlık Düzeyi; Bolom 1= İşletme, 2=İktisat 3=Maliye, 4= Kamu Y., Cinsiyet 1=Erkek, 2=Kadın, Finans_dersi; 1=Aldım, 2=Almadım)

a. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız. (5p)

. ttest FO_Duzey==58 if bolom==2 & cinsiyet==2

One-sample t test

Variable	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]
FO_Duzey	68	55.30882	1.653907	13.63846	52.00761 58.61003

mean = mean(FO_Duzey) t = -1.6272
Ho: mean = 58 degrees of freedom = 67
Ha: mean < 58 Pr(T < t) = 0.0542
Ha: mean != 58 Pr(|T| > |t|) = 0.1084
Ha: mean > 58 Pr(T > t) = 0.9458

b. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız. (5p)

. ttest FO_Duzey if bolom==4, by (finans_dersi)

Two-sample t test with equal variances

Group	Obs	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	[95% Conf. Interval]
1	46	48.28087	2.287423	15.51406	43.66373 52.86798
2	40	48.575	2.183237	13.808	44.15899 52.99101
combined	86	48.40688	1.580889	14.60037	45.26379 51.55017
diff		-.3141304	3.188086		-6.65399 6.025729

diff = mean(1) - mean(2) t = -0.0985
Ho: diff = 0 degrees of freedom = 84
Ha: diff < 0 Pr(T < t) = 0.4609
Ha: diff != 0 Pr(|T| > |t|) = 0.9217
Ha: diff > 0 Pr(T > t) = 0.5391

c. Hipotezi oluşturup test sonucunu yorumlayınız. Ki kare testi sonucuna göre yorumlarınız. (10p)

. tab finans_dersi anne_egitim, cell chi2 column row

Finans_dersi	11kokul	Orta okul	Anne_Egitim Lise	Lisans	Yüksek L1	Total
Aldım	190	95	28	17	1	271
	70.11	12.92	10.33	6.27	0.37	100.00
	70.11	68.63	60.87	89.47	38.33	68.49
	48.72	8.87	7.18	4.36	0.26	68.49
Almadım	81	18	2	2	2	119
	68.07	13.45	15.13	1.68	1.68	100.00
	28.89	31.37	39.13	10.53	66.67	30.51
	20.77	4.10	4.62	0.51	0.51	30.51
Total	271	51	46	19	3	380
	69.49	13.08	11.79	4.87	0.77	100.00
	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
	69.49	13.08	11.79	4.87	0.77	100.00

Pearson chi2(4) = 7.1078 Pr = 0.130

1. Yuvarlak içindeki rakamın ifade ettiği durumu yazınız (13,45).

2. Finans dersi alanların yüzde kaçının annesi lisans mezunudur?

3. Annesi ortaokul mezunu Finans dersi almayanların yüzdesi nedir?

3. $Y_i = \alpha + \Phi X_i + u_i$ fonksiyonuna göre, Sıradan En Küçük Kareler (SEKK) yöntemini kullanarak sabit terim (α) ve bağımsız değişken parametrisi (Φ) formüllerini bulunuz. (15p)

4. Aşağıdaki sorulardan sadece İKİ (2) tanesini cevaplayınız. Cevapladığınız sorunun numarasını yuvarlak içine alınız (10+10p).
- SEKK tahmin edicilerinin özelliklerini yazınız.
  - Ekonometrik model adımlarını yazıp kısaca açıklayınız
  - SEKK yöntemindeki varsayımları yazınız
  - Beşinci soruda Y değişkenleri 1/10 ile, X değişkenlerini 5 ile çarparsak, yeni bulduğunuz β_1 , ve β_2 değerleri nasıl değişir (veya değişmez)? Formülleri üzerinden gösteriniz.(+3 Bonus)
5. Üçüncü soruda elde edilen α ve Φ_i formüllerinden yararlanarak tabloda yer alan Y bağımlı değişken ve X bağımsız değişkenlerini kullanarak elde edilecek α ve Φ_i değerlerini hesaplayınız. **Y değişkeninin üçüncü gözlemi** olarak okul numaranızın son iki rakamını kullanınız. Hesaplamalarda virgülden sonra sadece iki rakam kullanınız. (15p).

Gözlem	Y	X	xi	yi	xi^2	yixi	YiXi	Xi^2
1	14	12	-21.8		475		168	144
2		32	-1.8		3			1024
3	32	36	2.2		5		1152	1296
4	45	41	7.2		52		1845	1681
5	54	48	14.2		202		2592	2304
Topla		169.00	0.00	0.0	736.80			6449
Ort		33.80						

6. Aşağıda tek değişkenli regresyon analizinin STATA çıktısı yer almaktadır. **gelir**: kişi haftalık geliri (TL), **eğitim_harcama**: Kişinin haftalık eğitim harcaması (TL). **Regresyon denklemini, R^2 , sabit terim, ve harcama değişkeninin katsayılarına yorum yapınız. Aylık Gelir 8.000TL olduğunda, aylık eğitim harcaması ortalama kaç TL olması beklenir?** (20p)

. reg eğitim_harcama gelir

Source	SS	df	MS	Number of obs =	55
Model	153361.49	1	153361.49	F(1, 53) =	31.11
Residual	261241.31	53	4929.08132	Prob > F =	0.0000
Total	414602.8	54	7677.82963	R-squared =	0.3699
				Adj R-squared =	0.3580
				Root MSE =	70.207

eğitim_har~a	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]
gelir	.4587821	.0822491	5.58	0.000	.2938112 .6237529
_cons	-171.9784	53.40592	-3.22	0.002	-279.0971 -64.85972